

Tillsyn AM-utbildning 2019

Sammanfattning

Under 2019 har vi genomfört tillsynsbesök hos 22 tillståndshavare som bedriver utbildning för behörighet AM.

Vid tre av dessa besök genomfördes utbildningen enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:12) ändrad genom (TSFS 2010:79) om utbildning av förare för behörighet AM.

Vid 19 besök har vi konstaterat brister som genererat åtgärdsprogram och återbesök. Dessa återbesök har eller kommer att genomföras under 2020.

Den vanligast förekommande bristen som konstaterats är att undervisningsplanen inte följdes och konsekvensen blev att målen i kursplanen inte uppnåddes.

Syfte och genomförande

Syftet med tillsynen var att säkerställa att tillståndshavaren bedriver en god utbildning och att verksamheten bedrivs enligt gällande föreskrifter.

Vid besöken följdes både den teoretiska och den praktiska utbildningen som innefattar både grundläggande manövrering och körning i trafik. Av de 22 tillståndshavarna som besöktes har 17 st. även tillstånd att driva trafikskola.

Vid tre besök genomfördes utbildningen enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2009:12) ändrad genom (TSFS 2010:79) om utbildning av förare för behörighet AM.

Vid 19 besök konstaterades brister som genererat åtgärdsprogram och återbesök. Dessa återbesök har eller kommer att genomföras under 2020.

Konstaterade brister

Undervisningsplan

Vid 19 av 22 besök konstaterades att utbildningen inte bedrevs enligt inlämnad/reviderad undervisningsplan.

- Grundläggande manöverträning gjordes inte i tillräcklig omfattning innan övningskörning i trafik genomfördes
- Effektiv bromsning i 45 km/tim utfördes inte
- Körning med passagerare utfördes inte
- Eleverna uppvisade inte godtagbar balans och stabil manövrering av mopeden, t.ex. vid krypkörning
- Eleverna fick inte köra självständigt i tillräcklig omfattning för att lärarna skulle kunna bedöma om de uppnått kursplanens mål
- Eleverna anpassade inte hastighet, placering och övrig körning utifrån de omständigheter som råder
- Eleverna identifierade inte risker i olika trafiksituationer och trafikmiljöer
- Eleverna uppvisade inte situationsanpassad avsökning i olika trafikmiljöer
- Teoriundervisningen genomfördes till största del i föreläsningsform trots att det i undervisningsplanen finns angivet att eleverna ska få delta i t.ex. diskussioner och grupparbeten
- Eleverna fick inte redogöra för hur påverkan av medicin, alkohol, andra droger, stress och trötthet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet
- Eleverna fick inte redogöra för hur gruppsyck uppstår och hur det kan påverka förarbeteende och trafiksäkerhet
- Eleverna fick inte återge hur man ger första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka
- Elevernas självvärdering utelämnades.

Krav på verksamhet

- Minimikravet på totalt minst 12 timmar undervisningstid varav minst 4 timmar omfattande praktiska moment uppfylldes inte
- Mopeder var avställda och/eller saknade registreringsskylt
- In- och utfarter till övningsplatsen var inte anordnade så att obehörigt tillträde förhindrades
- Effektiv bromsning i 45 km/tim genomfördes inte eftersom det saknades tillräckligt med utrymme på övningsplatsen
- Effektiv bromsning i 45 km/tim genomfördes på allmän väg
- Antalet elever var fler än tillåtet vid den teoretiska undervisningen
- Övningsplatsen var inte utformad på lämpligt sätt med hänsyn till säkerheten och den föreskrivna utbildningen.

Identitetskontroll och rapportering

- Identitetskontrollen genomfördes först när utbildningen påbörjats
- Läraren ansåg att eleven uppnått kursplanens mål och skulle rapportera genomförd utbildning trots att eleven vid upprepade tillfällen uppvisat brister i körningen.

Ändring av verksamhet

- Obehörig lärare
- Lärare inte påanmäld
- Ändrat bolagsform
- Byte av lokal
- Byte av övningsplats.

Övrigt

- Elever körde moped i trafik ut till övningsplatsen innan de gjort den grundläggande manöverträningen
- Elever fick köra varsin moped i trafik från övningsplatsen samtidigt som lärarna körde personbil
- Eleverna fick lära sig att alltid vara placerade mitt i körfälten
- Olika lärare ställde olika krav på eleverna - både i den teoretiska undervisningen och den grundläggande manöverträningen.

Slutsats

Det är mycket allvarligt och anmärkningsvärt att så många tillståndshavare uppvisar brister i sin AM-utbildning. Detta trots att vi i början av förra året informerade samtliga tillståndshavare om att behörighet AM skulle prioriteras för tillsyn under 2019. Med anledning av resultatet av tillsynen kommer vi att fortsätta prioritera AM-utbildningen under 2020.

Kommentar

I de fall där det konstaterats brister vid tillsynen över AM-utbildningen, beror det mycket ofta på att man inte följer sin undervisningsplan. En plan som ligger till grund för att tillstånd har utfärdats och som man är skyldig att följa. Tillståndshavaren har fått förtroendet att bedriva utbildning enligt sin undervisningsplan och följer man den, så finns det förutsättningar att bedriva en god utbildning.

Kontakt vid frågor: Thomas Larsson, 010-495 58 58

Med vänliga hälsningar

Björn Strandh
Sektionschef

Gunnar Holgersson
Sektionschef